

Suvestinė redakcija nuo 2003-10-23 iki 2004-04-29

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [5-199](#), i. k. 1012250ISAK00000666

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 107:2001 „SPECIALIOS PASKIRTIES
MAISTO PRODUKTAI“ PATVIRTINIMO**

2001 m. gruodžio 22 d. Nr. 666
Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos maisto įstatymo (Žin., 2000, Nr. [32-893](#)) 9 straipsnio 2 dalies 1 ir 4 punktus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 22 d. nutarimą Nr. 192 „Dėl Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programos (Nacionalinė ACQUIS priėmimo programa) teisės derinimo priemonių ir ACQUIS įgyvendinimo priemonių 2001 metų planų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [18-554](#)):

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 107:2001 „Specialios paskirties maisto produktai“ (pridedama).
2. P a v e d u viceministrui Eduardui Bartkevičiui įsakymo vykdymo kontrolę.

SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRAS

KONSTANTINAS ROMUALDAS DOBROVOLSKIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d.
įsakymu Nr. 666

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 107:2001 „SPECIALIOS PASKIRTIES MAISTO PRODUKTAI“

I. TAIKymo SRITIS

1. Ši higienos norma privaloma visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, gaminantiems, fasuojantiems, gabenantiems, laikantiems, įvežantiems į Lietuvos Respubliką, parduodantiems specialios paskirties maisto produktus.
2. Ši higienos norma taikoma specialios paskirties maisto produktams, kurie turi atitikti specialios mitybos reikalavimus:
 - 2.1. tam tikros grupės žmonių, kurių virškinimo ar medžiagų apykaitos procesai yra sutrikę;
 - 2.2. specialios fiziologinės būsenos žmonių, kuriems ypač naudinga suvartoti kontroliuojamą maisto produktuose esančių tam tikrų medžiagų kiekį;
 - 2.3. sveikų kūdikių ir mažų vaikų.
3. Ši higienos norma netaikoma specialios medicininės paskirties maisto produktams.

II. NUORODOS

4. Šioje higienos normoje yra nuorodos į tokius dokumentus.
 - 4.1. Lietuvos Respublikos maisto įstatymas (Žin., 2000, Nr. [32-893](#); 2002, Nr. [64-2574](#)).
 - 4.2. Lietuvos Respublikos reklamos įstatymas (Žin., 2000, Nr. [64-1937](#)).
 - 4.3. Lietuvos Respublikoje parduodamų daiktų (prekių) ženklinimo ir kainų nurodymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 170 (Žin., 2002, Nr. [50-1927](#)).
 - 4.4. Specialios paskirties maisto produktų ar maisto priedų registravimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. 328 (Žin., 1998, Nr. [57-1610](#)).
 - 4.5. Rekomenduojamų paros maistinių medžiagų ir energijos normos, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 510 (Žin., 1999, Nr. [102-2936](#)).
 - 4.6. Lietuvos higienos norma HN 15:2003 „Maisto higiena“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-392 (Žin., 2003, Nr. [70-3205](#)).
 - 4.7. Lietuvos higienos norma HN 16:2001 „Medžiagos ir gaminiai, besiliečiantys su maisto produktais“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 680 (Žin., 2002, Nr. [28-1010](#)).
 - 4.8. Lietuvos higienos norma HN 26:1998 „Maisto žaliavos ir maisto produktai. Didžiausias leidžiamas mikrobino užterštumo lygis“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. 646 (Žin., 1998, Nr. [99-2753](#); 1999, Nr. 50-1603).
 - 4.9. Lietuvos higienos norma HN 53:1998 „Leidžiami vartoti maisto priedai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 794 (Žin., 1999, Nr. [3-76](#); 2001, Nr. [22-739](#)).
 - 4.10. Lietuvos higienos norma HN 54:2001 „Maisto produktai. Didžiausios leidžiamos teršalų ir pesticidų likučių koncentracijos“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 681 (Žin., 2002, Nr. 34 (1)-1269; Nr. 34 (2)-1270).

4.11. Lietuvos higienos norma HN 53-1:2001 „Leidžiami vartoti maisto priedai. Leidžiamos vartoti kvapiosios medžiagos ir kvapiųjų medžiagų gamybos žaliavos“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 682 (Žin., 2001, Nr. 24-891).

4.12. Lietuvos higienos norma HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 (Žin., 2003, Nr. [13-530](#), Nr. [60-2741](#)).

4.13. Įvežamų į Lietuvos Respubliką negyvūninių maisto prekių saugos ir kokybės kontrolės tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. rugsėjo 5 d. įsakymu Nr. B1-722 (Žin., 2003, Nr. [87-3971](#))

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

III. TERMINAI IR JŲ APIBRĖŽIMAI

5. Šioje higienos normoje pavartoti terminai ir jų apibrėžimai:

5.1. specialios paskirties maisto produktas

Produktas, kuris dėl savo specialios sudėties arba gamybos proceso skiriasi nuo įprastų maisto produktų bei specialios medicininės paskirties maisto produktų ir skirtas vartoti tam tikroms žmonių grupėms charakteristikoje nurodytais mitybos tikslais.

5.2. maisto papildas

Specialios paskirties maisto produktas, skirtas mitybai pagerinti ar papildyti.

5.3. Tarptautinis motinos pieno pakaitalų marketingo kodeksas

Pasaulio sveikatos organizacijos ir Jungtinių Tautų vaikų fondo dokumentas, kuris reguliuoja motinos pieno pakaitalų vadybą bei apibrėžia įvairių visuomenės grupių, organizacijų bei vyriausybės vaidmenį, apsaugant, remiant ir propaguojant kūdikių maitinimą motinos pienu (žindymą).

5.4. kūdikis

Vaikas iki 12 mėn. amžiaus.

5.5. mažas vaikas

Vaikas nuo vienerių iki trejų metų amžiaus.

5.6. mišinys kūdikiams iki 4–6 mėn.

Pieno mišinys kūdikiams iki 4–6 mėn. Specialios paskirties maisto produktai, skirti kūdikių mitybai per pirmuosius keturis–šešis jų gyvenimo mėnesius ir atitinkantys šios amžiaus grupės kūdikių mitybos reikalavimus, jei kūdikis nemaitinamas motinos pienu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

5.7. mišinys kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn.

Pieno mišinys kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn. Specialios paskirties maisto produktai, skirti vyresnių kaip keturių mėnesių amžiaus kūdikių mitybai ir atitinkantys šios amžiaus grupės kūdikių mitybos reikalavimus, jei kūdikis nemaitinamas motinos pienu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

5.8. baltymo cheminis indeksas

Mažiausias santykis tarp kiekvienos nepakeičiamos aminorūgšties kiekio, esančio bandomajame baltyme, ir atitinkamai kiekvienos aminorūgšties kiekio kontroliniame baltyme.

IV. SPECIALIOS PASKIRTIES MAISTO PRODUKTŲ ĮTEISINIMO TVARKA IR KONTROLĖ

6. Pirmą kartą įvežamų į Lietuvos Respubliką arba naujai pagamintų Lietuvoje specialios paskirties maisto produktų higieninė ekspertizė atliekama Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka [4.3, 4.5].

7. Lietuvos įmonės gamintojos turi teisės aktų nustatyta tvarka suderinti su Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotomis institucijomis numatomų gaminti specialios paskirties maisto produktų įmonės standartus ir jų keitimus.

8. Teisės aktų nustatyta tvarka specialios paskirties maisto produktų saugos ir kokybės kontrolę vykdo valstybinė maisto kontrolės institucija, reklamos kontrolę vykdo Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba bei jos įgalios valstybės įstaigos, Konkurencijos taryba bei vietos savivaldos vykdomosios institucijos [4.1, 4.2].

V. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

9. Specialios paskirties maisto produktai turi atitikti privalomus įprastų maisto produktų reikalavimus ir specifinius šių grupių žmonių mitybos reikalavimus:

9.1. kurių virškinimo ar medžiagų apykaitos procesai yra sutrikę;

9.2. specialios fiziologinės būsenos žmonių, kuriems ypač naudinga suvartoti kontroliuojamą maisto produktuose esančių tam tikrų medžiagų kiekį;

9.3. sveikų kūdikių ir mažų vaikų.

10. Specialios paskirties maisto produktai šioje normoje grupuojami į šias pagrindines grupes:

10.1. mišiniai kūdikiams;

10.2. perdirbti grūdiniai maisto produktai ir maistas kūdikiams bei mažiems vaikams;

10.3. maisto produktai, skirti svorį mažinančioms sumažinto energijos kiekio dietoms;

10.4. specialios medicininės paskirties maisto produktai;

10.5. maisto produktai sportininkams (įskaitant ir maisto produktus, skirtus raumenų masei didinti);

10.6. maisto produktai diabetikams;

10.7. šios higienos normos 10.5, 10.6 punktuose minėtoms maisto produktų grupėms, taip pat ir mažai natrio turintiems maisto produktams (įskaitant ir mažai natrio turinčią ar natrio neturinčią druską), maisto produktams be gluteno ir kitiems specialios paskirties maisto produktams reikalavimai bus nustatyti įsigaliojus atitinkamoms Europos Sąjungos direktyvoms dėl šių produktų *Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, *Žin.*, 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

11. Specialios paskirties maisto produktų ženklavimas turi atitikti Lietuvos Respublikoje parduodamų prekių ženklavimo ir kainų nurodymo taisyklių ir Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“ reikalavimus [4.3, 4.12]

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, *Žin.*, 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

12. Ženklinant, pristatant bei reklamuojant šiuos produktus draudžiama nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie gydomąsias ar nuo ligų saugančias savybes, nesant Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka išduoto tokia informaciją patvirtinančio specialios paskirties maisto produkto registravimo pažymėjimo [4.1, 4.2].

13. Ženklavimo rekvizituose turi būti nurodyta ne tik produkto paskirtis, bet ir jo specifinės mitybinės savybės, o sveikų kūdikių ir mažų vaikų produktų nurodoma tik paskirtis.

14. Ženklavimo rekvizituose turi atsispindėti informacija apie:

14.1. sudedamąsias produkto dalis ar ypatingą gamybos procesą, kuris suteikia produktui savitų mitybinių savybių;

14.2. kilodžauliais (kJ) ir kilokalorijomis (kcal) išreikštą energinę produkto vertę, angliavandenių, baltymų ir riebalų kiekį 100 gramų ar 100 mililitrų produkto ir, jeigu reikia, nurodytame siūlomo suvartoti produkto kiekyje. Jeigu energinė vertė yra mažesnė kaip 50

kilodžaulių (12 kilokalorijų), informaciją galima pakeisti žodžiais „100 gramų energinė vertė mažesnė kaip 50 kilodžaulių (12 kilokalorijų)“ arba žodžiais „100 mililitrų energinė vertė mažesnė kaip 50 kilodžaulių (12 kilokalorijų)“;

14.3. 9.1 ir 9.2 punktuose minimoms žmonių grupėms skirtų maisto produktų ženklavimo rekvizituose turi būti nurodyta, kiek siūlomo per parą suvartoti produkto kiekyje yra tų vitaminų, mineralinių medžiagų ar kitų medžiagų, kurių yra nustatytos rekomenduojamos paros normos (RPN), ir kokią tai sudaro rekomenduojamos paros normos procentą;

14.4. jei reikia, turi būti nurodyti ypatingi reikalavimai, kurių būtina laikytis vartojant šiuos produktus.

15. Siekiant įvykdyti reikalavimus dėl mineralinių medžiagų, vitaminų, aminorūgščių ir kitų azoto junginių bei kitų specialios paskirties maistinių medžiagų, specialios paskirties maisto produktų gamybai gali būti vartojamos A PRIEDE išvardytos medžiagos.

16. Specialios paskirties maisto produktai turi atitikti Lietuvos higienos normų HN 26:1998 „Maisto žaliavos ir produktai. Didžiausias leidžiamas mikrobinio užterštumo lygis“, HN 53:1998 „Leidžiami vartoti maisto priedai“, HN 53-1:2001 „Leidžiami vartoti maisto priedai. Leidžiamos vartoti kvapiosios medžiagos ir kvapiųjų medžiagų gamybos žaliavos“, HN 54:2001 „Maisto produktai. Didžiausios leidžiamos teršalų ir pesticidų likučių koncentracijos“ reikalavimus [4.8, 4.9, 4.10, 4.11], o gaminamų Lietuvoje – ir HN 15:2003 „Maisto higiena“ reikalavimus [4.6]

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

17. Specialios paskirties maisto produktų fasavimo ir pakavimo medžiagos turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 16:2001 „Medžiagos ir gaminiai, besiliečiantys su maisto produktais“ reikalavimus [4.7]

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

18. Tiekiami į rinką specialios paskirties maisto produktai turi turėti tiekėjo atitikties deklaracijas, kuriose būtų nurodyta, kad atitinka produktams keliamus reikalavimus.

19. Specialios paskirties maisto produktus leidžiama tiekti į mažmeninę prekybą tik sufasuotus, o pakuotė turi apgaubti visą produktą.

20. Specialios paskirties maisto produktai parduodami specialios paskirties maisto produktų parduotuvėse, parduotuvių specialios paskirties maisto produktų skyriuose, vaistinėse.

VI. REIKALAVIMAI MIŠINIAMS, SKIRTIEMS KŪDIKIAMS

21. Sudėties reikalavimai

21.1. Šių produktų sudėtis turi atitikti sveikų kūdikių mitybos reikalavimus, nustatytus remiantis pripažintais mokslo duomenimis.

21.2. Mišiniai kūdikiams iki 4–6 mėn. yra vienintelis perdirbtas maisto produktas, kuris atitinka kūdikio mitybos reikalavimus pirmaisiais keturiais–šešiais jo gyvenimo mėnesiais

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

21.3. Mišiniai kūdikiams gaminami iš šios normos B, C, D, E, F, G, H PRIEDUOSE nurodytų baltymų šaltinių bei kitų maisto ingredientų, kurių tinkamumas specialios paskirties maisto produktams, skirtiems kūdikiams nuo pat jų gimimo, buvo nustatytas remiantis pripažintais mokslo duomenimis.

21.4. mišiniai kūdikiams iki 4–6 mėn. amžiaus sudėtis turi atitikti B PRIEDE nurodytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

21.5. Mišinių kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus, sudėtis turi atitikti C PRIEDE nurodytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

21.6. Siekiant įvykdyti reikalavimus dėl mineralinių medžiagų, vitaminų, aminorūgščių ir kitų azoto junginių bei kitų specialios paskirties maistinių medžiagų, mišinių kūdikiams gamybai gali būti vartojamos tik D PRIEDE išvardytos medžiagos.

21.7. Mišiniuose kūdikiams neturi būti tokio medžiagos kiekio, kuris galėtų pakenkti kūdikių ir mažų vaikų sveikatai

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

21.8. Paruošiant vartoti mišinius kūdikiams, neturi būti reikalaujama nieko kito, tik įpilti mišinių, skirtų kūdikiams, ruošimui tinkamo vandens

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

22. Ženklavimo reikalavimai

22.1. Mišinių kūdikiams etiketėse turi būti ši informacija:

22.1.1. mišiniai kūdikiams iki 4–6 mėn. etiketėse turi būti užrašas, kad šis produktas yra specialiai skirtas kūdikiams nuo gimimo, jei jie nemaitinami motinos pienu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

22.1.2. jei mišiniai kūdikiams iki 4–6 mėn. amžiaus nėra geležies, etiketėse turi būti užrašas, kad šiuo produktu maitinant kūdikius, vyresnius kaip 4 mėn. amžiaus, reikalingą geležies normą būtina papildyti iš kitų šaltinių;

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

22.1.3. mišinių kūdikiams etiketėse turi būti užrašas apie produkto energinę vertę, išreikštą kJ ir kcal, ir baltymų, riebalų bei angliavandenių kiekis 100 ml paruošto vartoti produkto; turi būti pažymėtas vidutinis kiekvienos mineralinės medžiagos ir kiekvieno vitamino, paminėtų B ir C PRIEDUOSE, kiekis ir, jei yra, cholino, inozitolio, karnitino ir taurino kiekis 100 ml paruošto vartoti produkto; taip pat turi būti pateikta tinkamo paruošimo instrukcija ir perspėjimas apie pavojų sveikatai, jeigu jie bus paruošti netinkamai

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

22.1.4. mišinių kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn., etiketėse turi būti užrašas, kad produktas yra specialiai skirtas vartoti tik kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus, jei jie nemaitinami motinos pienu. Toks mišinys kūdikiams turi sudaryti tik dalį paros maisto raciono ir neturi būti vartojamas kaip motinos pieno pakaitalas per pirmuosius keturis jų gyvenimo mėnesius

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

22.1.5. visose etiketėse turi būti nurodytas vartojimo būdas, siekiant išvengti netinkamo vartojimo, galinčio pakenkti kūdikių sveikatai.

22.1.6. mišinių kūdikiams etiketėse turi būti pažymėtas vidutinis maistinių medžiagų, paminėtų D PRIEDE, kiekis 100 ml paruošto vartoti produkto, jei šių maistinių medžiagų kiekiai nepažymėti pagal 22.1.3 punkto reikalavimus

Papildyta punktu:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

22.1.7. mišinių, skirtų vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus kūdikiams, etiketėse, be pažymėtų vitaminų ir mineralų kiekių 100 ml paruošto vartoti produkto, turi būti papildomai pažymėta, kokį tai sudaro rekomenduojamo N PRIEDE vitamino ar mineralo kiekio procentą 100 ml paruošto vartoti produkto, jei šis procentas nėra mažesnis kaip 15 proc. rekomenduojamo N PRIEDE kiekio

Papildyta punktu:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, *Žin.*, 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

22.2. Mišinių kūdikiams ženklavimo informacija apie produktų vartojimą turi būti pateikta taip, kad neskatintų atsisakyti maitinti kūdikių jų motinos pienu. Draudžiama vartoti terminus „žmogiškas“, „motiniškas“, „atitinkantis“, „artimiausias sudėčiai“ ir pan.

22.3. Mišiniai kūdikiams iki 4–6 mėn. ženklavimo rekvizituose po žodžių „svarbi pastaba“ ar kitų panašių žodžių pateikiama tokia privaloma informacija:

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, *Žin.*, 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

22.3.1. teiginys apie maitinimo motinos pienu pranašumą;

22.3.2. teiginys, rekomenduojantis vartoti produktą tik patarus gydytojui arba kitiems už motinos ir kūdikio priežiūrą atsakingiems specialistams.

22.4. Ant mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn. pakuočių neturi būti kūdikių nuotraukų ir kitokių paveikslėlių arba teksto, vertinančio produktą. Kad produktas būtų lengviau atpažįstamas bei geriau paašškintas jo paruošimo būdas, gali būti pateiktos grafinės iliustracijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, *Žin.*, 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

22.5. Apie mišinius kūdikiams iki 4–6 mėn. ypatingą sudėtį informacija ženklavimo rekvizituose gali būti pateikta tiksliai tais atvejais, jei jų sudėtis atitinka E PRIEDE išvardytus atvejus ir nurodytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, *Žin.*, 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

22.6. 22.2–22.5 punktuose minimi reikalavimai, draudimai bei apribojimai taip pat taikomi:

22.6.1. atitinkamų produktų pristatymui ir ypač jų formai, išvaizdai bei pakuotei, pakuotės medžiagoms, išdėliojimo būdai bei aplinkai, kurioje jie eksponuojami;

22.6.2. reklamai.

22.7. Produktai ženklinami lietuvių kalba ir taip, kad būtų išvengta bet kokios rizikos supainioti mišinius, skirtus kūdikiams iki 4–6 mėn., su mišiniais kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, *Žin.*, 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

23. Informacijos apie kūdikių mišinius pateikimas

23.1. Siekiant skatinti ir palaikyti maitinimą motinos pienu bei atsižvelgiant į tai, kokį svarbų vaidmenį atlieka informacija nėščioms moterims ir kūdikių motinoms pasirenkant kūdikių maitinimo būdą, būtina, kad pateikiama informacija užtikrintų tinkamą kūdikių produktų vartojimą ir nenuteiktų prieš kūdikių maitinimą motinos pienu (žindymą).

23.2. Mišinius kūdikiams iki 4–6 mėn. amžiaus leidžiama reklamuoti tik sveikatos priežiūros specialistams skirtuose leidiniuose ir mokslinėse publikacijose apie kūdikių priežiūrą. Tokia informacija neturi skatinti susidaryti nuomonę ar teigti, kad kūdikių maitinimas mišiniais prilygsta ar yra pranašesnis už maitinimą motinos pienu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, *Žin.*, 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

23.3. Mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn. pardavimo vietos neturi būti reklamuojamos, pateikiant pavyzdžius ar kitokiomis priemonėmis skatinant šių mišinių pardavimą tiesiogiai vartotojui mažmeninės prekybos tinkle, pavyzdžiui, organizuojant specialias ekspozicijas, naudojant nuolaidų korteles, prizus, rengiant specialius išpardavimus, loterijas ir pan.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

23.4. Mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn. gamintojai ir platintojai neturi tiesiogiai ar netiesiogiai per sveikatos apsaugos sistemą ar šios sistemos darbuotojus nemokamai ar žemomis kainomis teikti plačiai visuomenei, nėščioms moterims ar jų šeimos nariams šių produktų, jų pavyzdžių ar bet kokių kitų jų vartojimą skatinančių dovanų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

23.5. Šeimoms ir asmenims, dirbantiems kūdikių ir mažų vaikų maitinimo srityje, teikiama informacija apie kūdikių ir mažų vaikų maitinimą turi būti objektyvi ir išsami (įskaitant planavimą, tiekiamą, dizainą, informacijos platinimą bei šių sričių kontrolę).

23.6. Informacinė ir mokomoji medžiaga apie kūdikių maitinimą, skirta nėščioms moterims bei kūdikių ir mažų vaikų motinoms ir pateikta rašytine, audio- ar videoforma, privalo aiškiai informuoti apie:

23.6.1. maitinimo motinos pienu naudą ir pranašumus kūdikiui ir motinai;

23.6.2. motinos mitybą, pasiruošimą bei maitinimą krūtimi;

23.6.3. mišiniai kūdikių iki 4–6 mėn. amžiaus nesavalaikio ir netinkamo papildomo maitinimo galimas neigiamas pasekmės žindymui bei žalą kūdikio sveikatai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

23.6.4. sunkumus grįžtant prie maitinimo motinos pienu;

23.6.5. jei kūdikis nemaitinamas motinos pienu, mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn., pagamintų pramoniniu būdu ar namuose, tinkamą vartojimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

23.7. Tais atvejais, kai tokioje medžiagoje pateikiama informacija apie mišinių kūdikiams iki 6 mėn. amžiaus vartojimą, joje taip pat turi būti perspėjama apie socialines ir finansines tokio vartojimo pasekmes, įspėjama apie pavojų sveikatai dėl netinkamo maisto ar netinkamų maitinimo būdų ir ypač apie pavojų sveikatai dėl nebūtinio ar netinkamo mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn. vartojimo. Medžiagoje neturi būti jokių iliustracijų ar teksto, galinčių skatinti šių mišinių vartojimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

23.8. Mišinių kūdikiams gamintojai ar platintojai gali dovanoti informacinio ar mokomojo pobūdžio įrenginius ar literatūrą tik Sveikatos apsaugos ministerijos prašymu ir tik gavę raštišką jos sutikimą. Ant tokių įrenginių ar literatūros gali būti nurodytas dovanojančios institucijos pavadinimas ar ženklas, nenurodant mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn. originalaus pavadinimo. Jie gali būti platinami tik per sveikatos apsaugos sistemos institucijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

23.9. Institucijos ar organizacijos privalo užtikrinti, kad dovanotus ar nedidelėmis kainomis parduotus mišinius kūdikiams iki 4–6 mėn., skirtus vartoti pačiose institucijose, suvartotų ar gautų tik kūdikiai, kuriuos reikia maitinti šiais mišiniais, ir tik tiek laiko, kiek tokiems kūdikiams tai yra būtina.

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

VII. REIKALAVIMAI PERDIRBTIEMS GRŪDINIAMS MAISTO PRODUKTAMS IR MAISTUI KŪDIKIAMS BEI MAŽIEMS VAIKAMS

24. Bendrieji reikalavimai

24.1. Šiame skyriuje pateikti reikalavimai taikomi specialios paskirties maisto produktams, kurie atitinka sveikų kūdikių ir mažų vaikų mitybos reikalavimus ir skirti vartoti atjunkomiems kūdikiams ir mažiems vaikams kaip papildomas maistas ir/arba juos palaipsniui pratinant prie įprasto maisto.

24.2. Perdirbti grūdiniai maisto produktai:

24.2.1. paprasti grūdiniai produktai, sumaišyti ar turi būti sumaišomi su pienu ar kitais tinkamais maistiniais skysčiais;

24.2.2. grūdiniai produktai su pridėtu baltymų kiekiu, sumaišyti ar turi būti sumaišomi su vandeniu ar kitais baltymų neturinčiais skysčiais;

24.2.3. makaronai, kurie turi būti vartojami išvirti vandenyje ar kituose tinkamuose skysčiuose;

24.2.4. džiovėsiai ir sausainiai, valgomi paprastai arba susmulkinti, su vandeniu, pienu ar kitais tinkamais skysčiais.

24.3. Maistas kūdikiams ir mažiems vaikams (kiti maisto produktai, išskyrus perdirbtus grūdinius maisto produktus).

24.4. VII skyriuje išdėstyti reikalavimai netaikomi mišiniams, skirtiems kūdikiams ir mažiems vaikams.

25. Sudėties reikalavimai

25.1. Perdirbti grūdiniai maisto produktai bei maistas kūdikiams ir mažiems vaikams turi būti gaminami iš ingredientų, kurių tinkamumas specialios paskirties maisto produktams, skirtiems kūdikiams ir mažiems vaikams, nustatytas remiantis pripažintais mokslo duomenimis.

25.2. Perdirbti grūdiniai maisto produktai turi atitikti J PRIEDE nurodytą sudėtį.

25.3. Maistas kūdikiams ir mažiems vaikams turi atitikti K PRIEDE nurodytą sudėtį.

25.4. Į gaminamus perdirbtus grūdinius maisto produktus bei maistą kūdikiams ir mažiems vaikams galima pridėti tik M PRIEDE nurodytų maistinių medžiagų.

25.5. Perdirbtuose grūdiniuose maisto produktuose bei maiste kūdikiams ir mažiems vaikams neturi būti jokių medžiagų tokiais kiekiais, kurie galėtų kelti pavojų kūdikių ar mažų vaikų sveikatai.

26. Ženklavimo reikalavimai

26.1. Produktų etiketėse privalo būti nurodyta:

26.1.1. nuo kokio amžiaus produktas tinkamas vartoti. Jei jis skirtas jaunesniems kaip 4–6 mėn. amžiaus kūdikiams, turi būti nurodyta, kad jį galima vartoti tik pagal gydytojo pediatro nurodymus. Ant produktų, rekomenduojamų vartoti vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus kūdikiams, gali būti nurodyta, kad jie tinka vartoti nuo šio amžiaus, jei gydytojas arba kiti už motinos ir kūdikio priežiūrą atsakingi darbuotojai nepatars kitaip

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

26.1.2. jeigu produktas skirtas vartoti mažesniems kaip mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn, turi būti parašyta, ar produkte yra ar nėra gluteno;

Punkto pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

26.1.3. produkto energinė vertė, išreikšta kJ ir kcal, bei baltymų, angliavandenių ir riebalų kiekis (skaičiais), esantis 100 g ar 100 ml parduodamo produkto, ir, jei reikia, rekomenduojamame suvartoti produkto kiekyje;

26.1.4. vidutinis kiekvienos mineralinės medžiagos ir kiekvieno vitamino kiekis (skaičiais), esantis 100 g ar 100 ml parduodamo produkto pagal J ir K PRIEDUOSE nustatytas ribas, ir, jei reikia, rekomenduojamame suvartoti produkto kiekyje;

26.1.5. tinkamo paruošimo instrukcijos ir jų laikymosi svarba.

26.2. Produktų etiketėse gali būti:

26.2.1. nurodytas M PRIEDE pateiktų maistinių medžiagų vidutinis kiekis (skaičiais) 100 g ar 100 ml parduodamo produkto ir, jei reikia, rekomenduojamame suvartoti produkto kiekyje, jeigu tai nebuvo nurodyta pagal 26.1.4 punkto nuostatas;

26.2.2. be informacijos skaičiais, gali būti pateikta informacija apie vitaminus ir mineralines medžiagas, išreikšta N PRIEDE nurodomų verčių procentais 100 g ar 100 ml parduodamo produkto, ir, jei reikia, rekomenduojamame suvartoti produkto kiekyje, bet tik tuo atveju, jei medžiagų koncentracija sudaro bent 15 proc. nurodomosios vertės.

VIII. REIKALAVIMAI MAISTO PRODUKTAMS, SKIRTIEMS SVORĮ MAŽINANČIOMS SUMAŽINTO ENERGIJOS KIEKIO DIETOMS

27. Bendrieji reikalavimai

27.1. Specialios paskirties maisto produktai, skirti svorį mažinančioms sumažinto energijos kiekio dietoms, privalo atitikti šiame skyriuje pateiktus sudėties ir ženklinimo reikalavimus.

27.2. Tokie maisto produktai yra specialiai sukurti taip, kad galėtų pakeisti visą ar dalį paros maisto raciono, jei jie vartojami pagal gamintojo instrukcijas. Jie skirstomi į dvi grupes:

27.2.1. produktai, pakeičiantys visą paros maisto racioną;

27.2.2. produktai, pakeičiantys vieną ar daugiau valgymų per parą.

28. Sudėties reikalavimai

28.1. Maisto produktai turi atitikti P PRIEDE nurodytus sudėties reikalavimus.

28.2. Šių produktų sudėtis turi atitikti rekomenduojamų paros maistinių medžiagų normų reikalavimus.

28.3. Visos atskiros 27.2.1 punkte nurodytų produktų grupių dalys turi būti parduodamos viename pakete.

29. Ženklinimo reikalavimai

29.1. Ant produktų pakuočių turi būti atitinkamai užrašyta: „Pakeičia visą paros maisto racioną“ arba „Pakeičia vieną (ar daugiau) valgymą per parą“.

29.2. Ženklinant maisto produktus, skirtus svorį mažinančioms sumažinto energijos kiekio dietoms, privaloma nurodyti:

29.2.1. produkto energinę vertę, išreikštą kJ ir kcal, bei baltymų, angliavandenių ir riebalų kiekį, išreikštą skaičiais, nurodytame gatavo siūlomo vartoti produkto kiekyje;

29.2.2. vidutinį kiekvienos mineralinės medžiagos ir kiekvieno vitamino, kuriems privalomi reikalavimai nurodyti P PRIEDO lentelėje, kiekį (skaičiais) nurodytame gatavo siūlomo vartoti produkto kiekyje. Informacija apie esančius vitaminus ir mineralus, išvardytus P PRIEDO lentelėje, taip pat turi būti pateikta verčių procentais;

29.2.3. jei reikia, tinkamo paruošimo instrukcijas ir šių instrukcijų laikymosi svarbą;

29.2.4. jeigu pagal gamintojo instrukciją vartojant produktą poliolų gaunama daugiau kaip 20 g per dieną, turi būti nurodyta, kad maisto produktas gali turėti vidurius laisvinantį poveikį;

29.2.5. reikiamo kasdieninio skysčių kiekio suvartojimo svarbą;

29.2.6. kad produktai, pakeičiantys visą paros maisto racioną, turi pakankamą reikiamų kasdien suvartoti maistinių medžiagų kiekį ir kad be gydytojo konsultacijos jų vartoti negalima ilgiau kaip tris savaites;

29.2.7. kad produktai, pakeičiantys dalį paros maisto raciono, yra naudingi tik tada, kai jie vartojami kaip dalis sumažinto energijos kiekio dietos, o kitą paros raciono dalį būtina turėti sudaryti kiti maisto produktai.

29.3. Tokių produktų ženklinimo etiketėse, reklamoje ir pristatymuose draudžiama nurodyti, kiek svorio galima prarasti juos vartojant, kiek susilpnėja alkio pojūtis ar padidėja sotumo pojūtis.

IX. REIKALAVIMAI MAISTO PAPILDAMS

30. Bendrieji reikalavimai

30.1. Maisto papildai kapsulių, tablečių, miltelių, skysčių ar kitu pavidalu reikalingi paros maisto racionui papildyti maistinėmis medžiagomis, jei jų su maistu gaunama nepakankamai arba kai vartotojai mano, kad jiems būtinas toks mitybos papildymas.

30.2. Maisto papildai tinka specialiai mitybai, jei jų sudėtis ir vitaminų, mineralų ar kitų maistinių medžiagų kiekiai atitinka ypatingos mitybos poreikius, atsirandančius dėl tam tikros žmogaus fizinės ar fiziologinės būklės.

31. Sudėties reikalavimai

31.1. Maistines medžiagas ir jų derinius būtina parinkti remiantis mitybos kriterijais, atitinkančiais teisės aktus.

31.2. Atskirų vitaminų ir mineralinių medžiagų ar kitų maistinių medžiagų vartojimas gali būti apribotas vartotojų sveikatos išsaugojimo ir saugumo sumetimais, atsižvelgiant į ypatumus, susijusius su visuomenės mitybos situacija.

31.3. Atskiros maistinės medžiagos ar jų derinio, esančio maisto papilde, tinkamumas specialiai mitybinei paskirčiai turi būti pagrįstas mokslo duomenimis.

31.4. Minimalus kiekvienos maistinės medžiagos, esančios maisto papilde, kiekis turi sudaryti 15 proc., o maksimalus – 100 proc. rekomenduojamos paros normos ar nustatyto saugaus ir adekvataus suvartojamo kiekio.

32. Ženklavimo reikalavimai

32.1. Produkto etiketėje turi būti nurodyta, kad tai „Maisto papildas“ ar „Vitaminų ir/ar mineralinių medžiagų papildas“ arba „Maisto papildas, skirtas papildyti mitybos racioną vitaminais ir/ar mineralinėmis medžiagomis ar kitomis maistinėmis medžiagomis“, ir išvardytos jame esančios maistinės medžiagos.

32.2. Etiketėje būtina nurodyti, kiek siūlomo per parą suvartoti produkto kiekyje (vienoje tabletėje, kapsulėje, 100 g ar kitame kiekyje) yra tų vitaminų, mineralinių medžiagų ar kitų medžiagų, kurių yra nustatytos rekomenduojamos paros normos (RPN), ir kokį tai sudaro rekomenduojamos paros normos procentą.

32.3. Etiketėje būtina pažymėti, kaip vartoti produktą (kiekį, dažnumą, specialias sąlygas ir pan.).

32.4. Jei produkte yra daug kurios nors maistinės medžiagos, etiketėje būtina įspėjanti formuluotė dėl produkto saugumo.

A PRIEDAS**MAISTINIŲ MEDŽIAGŲ IR JŲ ŽALIAVŲ, LEIDŽIAMŲ NAUDOTI SPECIALIOS PASKIRTIES MAISTO PRODUKTŲ GAMYBAI, SĄRAŠAS**

A PRIEDAS taikomas specialios paskirties maisto produktams, išskyrus mišinius, skirtus kūdikiams, ir perdirbtus grūdinius maisto produktus bei maistą kūdikiams ir mažiems vaikams.

A.1. Vitaminai

Vitamins pavadinimas	Leidžiamo naudoti specialios paskirties maisto produkto gamyboje vitamino preparato pavadinimas
1. Vitaminas A	Retinolis
	Retinilacetatas
	Retinilpalmitatas
	β-karotinas
2. Vitaminas D	Vitaminas D ₃ (cholecalciferolis)
	Vitaminas D ₂ (ergocalciferolis)
3. Vitaminas E	D-α-tokoferolis
	DL- α -tokoferolis
	D- α -tokoferilacetatas
	DL- α -tokoferilacetatas
	D- α -tokoferilo rūgšties sukcinatas
4. Vitaminas K	Filochinonas (Fitomenadionas)
5. Vitaminas B ₁	Tiamino hidrochloridas
	Tiamino mononitratas
6. Vitaminas B ₂	Riboflavin
	Natrio riboflavin-5'-fosfatas
7. Niacinas	Nikotino rūgštis
	Nikotinamidas
8. Pantoteno rūgštis	Kalcio D-pantotenatas
	Natrio D-pantotenatas
	Dekspantenolis
9. Vitaminas B ₆	Piridoksino hidrochloridas
	Piridoksin-5'-fosfatas
	Piridoksino dipalmitatas
10. Folio rūgštis	Pteroilmonoglutamino rūgštis
11. Vitaminas B ₁₂	Cianokobalaminas
	Hidroksokobalaminas
12. Biotinas	D-biotinas
13. Vitaminas C	L-askorbo rūgštis
	Natrio L-askorbatas
	Kalcio L-askorbatas
	Kalio L-askorbatas
	L-askorbil 6-palmitatas

A.2. Mineralinės medžiagos

Vitamins pavadinimas	Leidžiamo naudoti specialios paskirties maisto produkto gamyboje vitamino preparato pavadinimas
1. Vitaminas A	Retinolis
	Retinilacetatas
	Retinilpalmitatas
	β-karotinas
2. Vitaminas D	Vitaminas D ₃ (cholecalciferolis)
	Vitaminas D ₂ (ergocalciferolis)
3. Vitaminas E	D-a-tokoferolis
	DL-a-tokoferolis

Vitamins pavadinimas	Leidžiamo naudoti specialios paskirties maisto produkto gamyboje vitamino preparato pavadinimas
	D-a-tokoferilacetatas
	DL-a-tokoferilacetatas
	D-a-tokoferilo rūgšties sukcinatas
4. Vitaminas K	Filochinonas (Fitomenadionas)
5. Vitaminas B ₁	Tiamino hidrochloridas
	Tiamino mononitratas
6. Vitaminas B ₂	Riboflavinai
	Natrio riboflavin-5'-fosfatas
7. Niacinas	Nikotino rūgštis
	Nikotinamidas
8. Pantoteno rūgštis	Kalcio D-pantotenatas
	Natrio D-pantotenatas
	Dekspantenolis
9. Vitaminas B ₆	Piridoksino hidrochloridas
	Piridoksin-5'-fosfatas
	Piridoksino dipalmitatas
10. Folio rūgštis	Pteroilmonogliutamino rūgštis
11. Vitaminas B ₁₂	Cianokobalaminas
	Hidroksokobalaminas
12. Biotinas	D-biotinas
13. Vitaminas C	L-askorbo rūgštis
	Natrio L-askorbatas
	Kalcio L-askorbatas
	Kalio L-askorbatas
	L-askorbil 6-palmitatas

A.2. Mineralinės medžiagos

Mineralinės medžiagos pavadinimas	Leidžiamos naudoti specialios paskirties maisto produkto gamyboje mineralinės druskos pavadinimas
1. Kalcis (Ca)	Kalcio karbonatas
	Kalcio chloridas
	Kalcio hidrochloridas
	Kalcio citratai
	Kalcio gliukonatas
	Kalcio glicerofosfatas
	Kalcio laktatas
	Kalcio ortofosfatai
	Kalcio hidroksidas
	Kalcio oksidas
2. Magnis (Mg)	Magnio acetatas
	Magnio karbonatas
	Magnio chloridas
	Magnio hidrochloridas
	Magnio citratai
	Magnio gliukonatas
	Magnio glicerofosfatas
	Magnio ortofosfatai
	Magnio laktatas
	Magnio hidroksidas
	Magnio oksidas
	Magnio sulfatas
3. Geležis (Fe)	Geležies karbonatas
	Geležies citratas
	Geležies (trivalentės) amonio citratas
	Geležies gliukonatas
	Geležies fumaratas
	Geležies (trivalentės) natrio difosfatas

Mineralinės medžiagos pavadinimas	Leidžiamos naudoti specialios paskirties maisto produkto gamyboje mineralinės druskos pavadinimas
	Geležies laktatas
	Geležies sulfatas
	Geležies (trivalentės) difosfatas (geležies pirofosfatas)
	Geležies (trivalentės) sacharatas
	Elementinė geležis
	(karbonilas+elektrolitas+ redukuotas vandenilis)
4. Varis (Cu)	Vario karbonatas
	Vario citratas
	Vario gliukonatas
	Vario sulfatas
	Vario (vienvalenčio) ir lizino kompleksas
5. Jodas (J)	Kalio jodidas
	Kalio jodatas
	Natrio jodidas
	Natrio jodatas
6. Cinkas (Zn)	Cinko acetatas
	Cinko chloridas
	Cinko citratas
	Cinko gliukonatas
	Cinko laktatas
	Cinko oksidas
	Cinko karbonatas
	Cinko sulfatas
7. Manganas (Mn)	Mangano karbonatas
	Mangano chloridas
	Mangano citratas
	Mangano gliukonatas
	Mangano glicerofosfatas
	Mangano sulfatas
8. Natris (Na)	Natrio bikarbonatas
	Natrio karbonatas
	Natrio chloridas
	Natrio hidrochloridas
	Natrio citratas
	Natrio gliukonatas
	Natrio laktatas
	Natrio hidroksidas
	Natrio ortofosfatai
9. Kalis (K)	Kalio bikarbonatas
	Kalio karbonatas
	Kalio chloridas
	Kalio hidrochloridas
	Kalio citratas
	Kalio gliukonatas
	Kalio glicerofosfatas
	Kalio laktatas
	Kalio hidroksidas
	Kalio ortofosfatai
10. Selenas (Se)	Natrio selenatas
	Natrio hidroselenitas
	Natrio selenitas
11. Chromas (Cr, trivalentis) ir jo heksahidratai	Chromo chloridas
	Chromo sulfatas
12. Molibdenas (Mo, šešiavalentis)	Molibdeno amonio molibdatas
	Molibdeno natrio molibdatas
13. Fluoras (F)	Kalio fluoridas
	Natrio fluoridas

A.3. Aminorūgštys

- A.3.1. L-alaninas
- A.3.2. L-argininas
- A.3.3. L-cisteinas
- A.3.4. L-cistinas
- A.3.5. L-histidinas
- A.3.6. L-glutamo rūgštis
- A.3.7. L-glutaminas
- A.3.8. L-glicinas
- A.3.9. L-leucinas
- A.3.10. L-lizinas
- A.3.11. L-lizino acetatas
- A.3.12. L-metioninas
- A.3.13. L-ornitinas
- A.3.14. L-fenilalaninas
- A.3.15. L-treoninas
- A.3.16. L-triptofanas
- A.3.17. L-tirozinas
- A.3.18. L-valinas

Taip pat gali būti naudojami A.3 punkte pateiktų aminorūgščių hidrochloridai.

A.4. Karnitinas ir taurinas

- A.4.1. L-karnitinas ir jo hidrochloridas
- A.4.2. Taurinas

A.5. Nukleotidai

- A.5.1. Adenozino 5'-fosforo rūgštis ir jos natrio druskos
- A.5.2. Citidino 5'-monofosforo rūgštis ir jos natrio druskos
- A.5.3. Guanozino 5'-fosforo rūgštis ir jos natrio druskos
- A.5.4. Inozino 5'-fosforo rūgštis ir jos natrio druskos
- A.5.5. Uridino 5'-fosforo rūgštis ir jos natrio druskos

A.6. Cholinai ir inozitolis

- A.6.1. Cholinai
 - A.6.2. Cholino chloridas
 - A.6.3. Cholino bitartratas
 - A.6.4. Cholino citratas
 - A.6.5. Inozitolis
-

B PRIEDAS**MIŠINIŲ KŪDIKIAMS IKI 4–6 MĖN. AMŽIAUS, PARUOŠTŲ PAGAL GAMINTOJO NURODYMUS, PAGRINDINIAI SUDĖTIES REIKALAVIMAI**

Vertės pateiktos gataviems arba paruoštiems pagal gamintojo instrukcijas produktams.

B.1. Paruošto vartoti mišinio (100 ml) energinė vertė kJ arba kcal

Minimumas	Maksimumas
250 kJ/100 ml	315 kJ/100 ml
(60 kcal/100 ml)	(75 kcal/100 ml)

B.2. Baltymų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio

Baltymų kiekis skaičiuojamas: baltymų kiekis = azoto kiekis x 6,38 (karvės pieno baltymams); baltymų kiekis = azoto kiekis x 6,25 (sojų baltymų izoliatams ir iš dalies hidrolizuotiems baltymams).

Cheminis indeksas – tiriamojo baltymo kiekvienos esminės aminorūgšties kiekio ir kontrolinio baltymo kiekvienos atitinkamos aminorūgšties kiekio mažiausias santykis.

B.2.1. Baltymų kiekis mišiniuose, pagamintuose iš karvės pieno baltymų:

Minimumas	Maksimumas
0,45 g/100 kJ	0,7 g/100 kJ
(1,8 g/100 kcal)	(3 g/100 kcal)

Siekiant gauti reikiamą energijos kiekį, mišinys turi turėti bent jau tokį nepakeičiamų ir iš dalies pakeičiamų aminorūgščių kiekį, koks yra kontroliniame baltyme (F PRIEDAS), tačiau apskaičiuojant metioninas ir cistinas gali būti sudedami kartu.

B.2.2. Baltymų kiekis mišiniuose, pagamintuose iš dalies hidrolizuotų baltymų:

Minimumas	Maksimumas
0,56 g/100 kJ	0,7 g/100 kJ
(2,25 g/100 kcal)	(3 g/100 kcal)

Siekiant gauti reikiamą energijos kiekį, mišinys turi turėti bent jau tokį nepakeičiamų ir iš dalies pakeičiamų aminorūgščių kiekį, koks yra kontroliniame baltyme (F PRIEDAS); tačiau apskaičiuojant metioninas ir cistinas gali būti sudedami kartu.

Baltymo efektyvumo koeficientas ir bendras baltymo panaudojimas turi būti ne mažesnis kaip kazeino šie rodikliai.

Taurino turi būti ne mažiau kaip 10 $\mu\text{mol}/100 \text{ kJ}$ (42 $\mu\text{mol}/100 \text{ kcal}$) ir L-karnitino turi būti ne mažiau kaip 1,8 $\mu\text{mol}/100 \text{ kJ}$ (7,5 $\mu\text{mol}/100 \text{ kcal}$).

B.2.3. Baltymų kiekis mišiniuose, pagamintuose vien iš sojų baltymų izoliatų arba juos maišant su karvės pieno baltymais:

Minimumas	Maksimumas
0,56 g/100 kJ	0,7 g/100 kJ
(2,56 g/100 kcal)	(3 g/100 kcal)

Tik sojų baltymų izoliatai gali būti naudojami šiems mišiniams gaminti. Cheminis indeksas turi sudaryti ne mažiau kaip 80 proc. kontrolinio baltymo (G PRIEDAS) kiekio.

Siekiant gauti reikiamą energijos kiekį, mišinys turi turėti bent jau tokį metionino kiekį, koks yra kontrolinio baltymo kiekyje (F PRIEDAS).

L-karnitino turi būti ne mažiau kaip 1,8 $\mu\text{mol}/100 \text{ kJ}$ (7,5 $\mu\text{mol}/100 \text{ kcal}$).

B.2.4. Visais atvejais aminorūgščių galima pridėti tik siekiant pagerinti mitybinę baltymų vertę ir tik santykiu, būtinu šiam tikslui pasiekti.

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

B.3. Riebalų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio

Minimumas	Maksimumas
1,05 g/100 kJ	1,5 g/100 kJ

(4,4 g/100 kcal) (6,5 g/100 kcal)

B.3.1. Draudžiama naudoti šias medžiagas:

B.3.1.1. sezamo sėklų aliejų,

B.3.1.2. medvilnės sėklų aliejų,

B.3.2. Lauro rūgšties kiekis procentais nuo bendro riebalų kiekio

Minimumas	Maksimumas
-	15 % bendro riebalų kiekio

B.3.3. Miristo rūgšties kiekis procentais nuo bendro riebalų kiekio

Minimumas	Maksimumas
-	15 % bendro riebalų kiekio

B.3.4. Linolo rūgšties (gliceridų = linolatų pavidalu) kiekis mg/100 kJ arba mg/100 kcal mišinio

Minimumas	Maksimumas
70 mg/100 kJ	285 mg/100 kJ
(300 mg/100 kcal)	(1 200 mg/100 kcal)

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

B.3.5. Alfa linoleno rūgšties turi būti ne mažiau kaip 12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal).

Linolo rūgšties ir alfa linoleno rūgšties santykis turi būti ne mažesnis kaip 5 ir ne didesnis kaip 15.

B.3.6. Transriebalų rūgščių turi būti ne daugiau kaip 4 proc. bendro riebalų kiekio.

B.3.7. Eruko rūgšties turi būti ne daugiau kaip 1 proc. bendro riebalų kiekio.

B.3.8. Gali būti pridėta ilgagrandinių (20 ir 22 anglies atomai) polinesočiųjų riebalų rūgščių (LCP).

Ilgagrandinių polinesočiųjų riebalų rūgščių n-3 LCP turi būti ne daugiau kaip 1 proc. bendro riebalų kiekio, n-6 LCP – ne daugiau kaip 2 proc. bendro riebalų kiekio (arachidono rūgšties – 1 proc. bendro riebalų kiekio).

Eikozapentaeno rūgšties (20:5 n-3) kiekis neturi viršyti dokozaheksaeno rūgšties (22:6 n-6) kiekio

Papildyta citata:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

B.4. Angliavandenių kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio

Minimumas	Maksimumas
1,7 g/100 kJ	3,4 g/100 kJ
(7 g/100 kcal)	(14 g/100 kcal)

B.4.1. Leidžiama naudoti tik šiuos angliavandenius:

B.4.1.1. laktozę,

B.4.1.2. maltozę,

B.4.1.3. sacharozę,

B.4.1.4. malto-dekstrinus,

B.4.1.5. gliukozės sirupą ar sausą gliukozės sirupą,

B.4.1.6. apvirtą krakmolą, natūraliai neturintį gluteno,

B.4.1.7. želatinizuotą krakmolą, natūraliai neturintį gluteno.

B.4.2. Laktozės kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio

Minimumas	Maksimumas
0,85 g/100 kJ	-
(3,5 g/100 kcal)	-

Ši nuostata netaikoma mišiniams, kuriuose sojų baltymai sudaro daugiau kaip 50 proc. bendro baltymų kiekio.

B.4.3. Sacharozės kiekis procentais nuo bendro angliavandenių kiekio

Minimumas	Maksimumas
-----------	------------

- 20 % bendro angliavandenių kiekio

B.4.4. Apvirto krakmolo ir/arba želatinizuoto krakmolo kiekis g/100 ml mišinio ir procentais nuo bendro angliavandenių kiekio

Minimumas

Maksimumas

-

2 g/100 ml, 30 % bendro angliavandenių kiekio

B.5. Mineralinių medžiagų kiekiai

B.5.1. Mineralinių medžiagų kiekiai mišiniuose, pagamintuose iš karvės pieno baltymų

Mineralinės medžiagos pavadinimas	100 kJ		100 kcal	
	Minimumas	Maksimumas	Minimumas	Maksimumas
1. Natris, mg	5	14	20	60
2. Kalis, mg	15	35	60	145
3. Chloras, mg	12	29	50	125
4. Kalcis, mg	12	-	50	-
5. Fosforas, mg	6	22	25	90
6. Magnis, mg	1,2	3,6	5	15
7. Geležis, mg ¹⁾	0,12	0,36	0,5	1,5
8. Cinkas, mg	0,12	0,36	0,5	1,5
9. Varis, µg	4,8	19	20	80
10. Jodas, µg	1,2	-	5	-
11. Selenas, µg ²⁾	–	0,7	–	3
²⁾ Reikšmės pateiktos mišiniams, kai pridėta seleno				

B.5.2. Mineralinių medžiagų kiekiams mišiniuose, pagamintuose vien iš sojų baltymų ar kartu su karvės pieno baltymais, taikomi visi B.5.1 punkte pateikti reikalavimai, išskyrus reikalavimus dėl geležies ir cinko, kurie turi būti tokie:

	100 kJ		100 kcal	
	Minimumas	Maksimumas	Minimumas	Maksimumas
Geležis, mg	0,25	0,5	1	2
Cinkas, mg	0,18	0,6	0,75	2,4

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

B.6. Vitaminų kiekiai 100 kJ arba 100 kcal mišinio

Vitamino pavadinimas	100 kJ		100 kcal	
	Minimumas	Maksimumas	Minimumas	Maksimumas
1. Vitaminas A, µg- RE ¹⁾	14	43	60	180
2. Vitaminas D, µg ²⁾	0,25	0,65	1	2,5
3. Tiaminas, µg	10	-	40	-
4. Riboflavinai, µg	14	-	60	-
5. Niacinas, µg–NE ³⁾	0,2	–	0,8	–
6. Pantoteno rūgštis, mg	70	-	300	-
7. Vitaminas B ⁶ , µg	9	-	35	-

¹⁾ Reikšmės pateiktos mišiniams, kai pridėta geležies. PASTABA. Kalcio ir fosforo santykis turi būti ne mažesnis kaip 1,2 ir ne didesnis kaip 2,0.

8. Biotinas, µg	0,4	-	1,5	-
9. Folio rūgštis, µg	1	-	4	-
10. Vitaminas B ₁₂ , µg	0,025	-	0,1	-
11. Vitaminas C, µg	1,9	-	8	-
12. Vitaminas K, µg	1	-	4	-
13. Vitaminas E, mg α-TE ⁴⁾	0,5/g polinesočios riebalų rūgštis, išreikštos linolio rūgštimi, bet ne mažiau kaip 0,1 mg/100 kJ	-	0,5/g polinesočios riebalų rūgštis, išreikštos linolio rūgštimi, bet ne mažiau kaip 0,5 mg/100 kcal	-
¹⁾ RE = visi trans-retinolio ekvivalentai. ²⁾ Cholecalciferolis, kurio 10 mg = 400 TV (tarptautinių vienetų) vitamino D. ³⁾ NE = Niacino ekvivalentai = mg nikotino rūgštis + mg triptofanas/60. ⁴⁾ α -TE = d- α - tokoferolio ekvivalentai.				

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

B.7. Gali būti pridėta nukleotidų. Nukleotidų kiekiai:

Nukleotido pavadinimas	Maksimumas ¹⁾	
	mg/100 kJ	mg/100 kcal
1. Citidino 5'-monofosfatas	0,60	2,50
2. Uridino 5'-monofosfatas	0,42	1,75
3. Adenozino 5'-monofosfatas	0,36	1,50
4. Guanozino 5'-monofosfatas	0,12	0,50
5. Inozino 5'-monofosfatas	0,24	1,00
¹⁾ Bendras nukleotidų kiekis neturi būti didesnis kaip 1,2 mg/100 kJ (5 mg/100 kcal)“.		

Papildyta citata:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

Priedo pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

C PRIEDAS

MIŠINIŲ KŪDIKIAMS, VYRESNIEMS KAIP 4 MĖN. AMŽIAUS, PARUOŠTŲ PAGAL GAMINTOJO NURODYMUS, PAGRINDINIAI SUDĖTIES REIKALAVIMAI

Vertės pateiktos gataviems arba paruoštiems pagal gamintojo pateiktas instrukcijas produktams.

C.1. Paruošto vartoti mišinio (100 ml) energinė vertė kJ arba kcal

Minimumas	Maksimumas
250 kJ/100 ml	335 kJ/100 ml
(60 kcal/100 ml)	(80 kcal/100 ml)

C.2. Baltymų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio

Baltymų kiekis skaičiuojamas: baltymų kiekis = azoto kiekis x 6,38 (karvės pieno baltymams); baltymų kiekis = azoto kiekis x 6,25 (sojų baltymų izoliatams).

Minimumas	Maksimumas
0,5 g/100	kJ 1 g/100 kJ
(2,25 g/100 kcal)	(4,5 g/100 kcal)

Cheminis baltymų indeksas turi būti ne mažesnis kaip 80 proc. nurodyto baltymo (kazeino arba motinos pieno, kaip nurodyta G PRIEDE) kiekio.

Mišinių kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn, mišiniams, pagamintiems vien iš sojų baltymų arba kartu su karvės pieno baltymais, gali būti naudojami tik sojų baltymų izoliatai.

Aminorūgščių į mišinius kūdikiams, vyresniems kaip 6 mėn. amžiaus, galima pridėti tik siekiant pagerinti mitybinę baltymų vertę ir tik santykiu, būtinu šiam tikslui pasiekti.

Siekiant gauti reikiamą energijos kiekį, mišinys turi turėti bent jau tokį metionino kiekį, koks yra kontrolinio baltymo kiekyje (F PRIEDAS).

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

C.3. Riebalų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio

Minimumas	Maksimumas
0,8 g/100 kJ	1,5 g/100 kJ
(3,3 g/100 kcal)	(6,5 g/100 kcal)

C.3.1. Draudžiama naudoti šias medžiagas:

C.3.1.1. sezamo sėklų aliejų,

C.3.1.2. medvilnės sėklų aliejų,

C.3.2. Lauro rūgšties kiekis procentais nuo bendro riebalų kiekio

Minimumas	Maksimumas
-	15 % bendro riebalų kiekio

C.3.3. Miristo rūgšties kiekis procentais nuo bendro riebalų kiekio

Minimumas	Maksimumas
-	15 % bendro riebalų kiekio

C.3.4. Linolo rūgšties (gliceridų = linolatų pavidalu) kiekis mg/100 kJ arba mg/100 kcal mišinio

Minimumas	Maksimumas
70 mg/100 kJ	285 mg/100 kJ
(300 mg/100 kcal)	(1200 mg/100 kcal).

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

C.3.5. Transriebalų rūgščių turi būti ne daugiau kaip 4 proc. bendro riebalų kiekio.

C.3.6. Eruko rūgšties turi būti ne daugiau kaip 1 proc. bendro riebalų kiekio

Papildyta citata:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

C.4. Angliavandenių kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio

Minimumas	Maksimumas
1,7 g/100 kJ (7 g/100 kcal)	3,4 g/100 kJ (14 g/100 kcal)

C.4.1. Draudžiama naudoti gluteno turinčius ingredientus.

C.4.2. Laktozės kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio

Minimumas	Maksimumas
0,45 g/100 kJ (1,8 g/100 kcal)	- -

Ši nuostata netaikoma mišinių kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus, mišiniams, kuriuose sojų baltymų yra daugiau kaip 50 proc. bendro baltymų kiekio.

C.4.3. Sacharozės, fruktozės, medaus kiekis procentais nuo bendro angliavandenių kiekio

Minimumas	Maksimumas
-	20 proc. bendro angliavandenių kiekio (atskirai arba kartu)

C.5. Mineralinių medžiagų kiekiai**C.5.1. Geležies ir jodo kiekiai**

	100 kJ		100 kcal	
	Minimumas	Maksimumas	Minimumas	Maksimumas
Geležis, mg	0,25	0,5	1	2
Jodas, mg	1,2	-	5	-

C.5.2. Cinko kiekis mg/100 kJ arba mg/100 kcal mišinio**C.5.2.1. Mišiniams, pagamintiems vien tik iš karvės pieno**

Minimumas	Maksimumas
0,12 mg/100 kJ (0,5 mg/100 kcal)	-

C.5.2.2. Mišiniams, turintiems sojų baltymų izoliatų ar sumaišytų su karvės pienu

Minimumas	Maksimumas
0,18 mg/100 kJ (0,75 mg/100 kcal)	-

C.5.3. Kitos mineralinės medžiagos

Koncentracijos turi būti bent jau tokios, kokios paprastai yra karvės piene, arba, jei reikia, sumažintos tokiu pat santykiu, palyginti su karvės pienu, kaip ir baltymų koncentracija mišiniams kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus. Įprasta karvės pieno sudėtis pateikta H PRIEDE.

C.5.4. Kalcio ir fosforo santykis neturi būti didesnis kaip 2.**C.6. Vitaminų kiekiai**

Vitamino pavadinimas	100 kJ		100 kcal	
	Minimumas	Maksimumas	Minimumas	Maksimumas
1. Vitaminas A, μg - RE ¹⁾	14	43	60	180
2. Vitaminas D, μg ²⁾	0,25	0,75	1	3
3. Vitaminas C, μg	1,9	-	8	-
4. Vitaminas E, mg α -TE ³⁾	0,5/g polinesočios riebalų rūgšties, išreikštos linolio rūgštimi, bet ne mažiau kaip 0,1 mg/100 kJ	-	0,5/g polinesočios riebalų rūgšties, išreikštos linolio rūgštimi, bet ne mažiau kaip 0,5 mg/100 kcal	-

¹⁾ RE = visi trans-retinolio ekvivalentai.

²⁾ Cholecalciferolis, kurio 10 µg = 400 TV (tarptautinių vienetų) vitamino D.

³⁾ α-TE = d-α-tokoferolio ekvivalentai.

C.7. Gali būti pridėta nukleotidų. Nukleotidų kiekiai:

Nukleotido pavadinimas	Maksimumas ¹⁾	
	mg/100 kJ	mg/100 kcal
1. Citidino 5'-monofosfatas	0,60	2,50
2. Uridino 5'-monofosfatas	0,42	1,75
3. Adenozino 5'-monofosfatas	0,36	1,50
4. Guanozino 5'-monofosfatas	0,12	0,50
5. Inozino 5'-monofosfatas	0,24	1,00

¹⁾ Bendras nukleotidų kiekis neturi būti didesnis kaip 1,2 mg/100 kJ (5 mg/100 kcal)“.

Papildyta citata:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

Priedo pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

D PRIEDAS**MAISTINIŲ MEDŽIAGŲ IR JŲ ŽALIAVŲ, LEIDŽIAMŲ NAUDOTI MIŠINIŲ
KŪDIKIAMS GAMYBAI, SĄRAŠAS****D.1. Vitaminai**

Vitamino pavadinimas	Leidžiamo naudoti mišinių kūdikiams gamyboje vitamino preparato pavadinimas
1. Vitaminas A	Retinilacetatas
	Retinilpalmitatas
	β-karotinas
	Retinolis
2. Vitaminas D	Vitaminas D ₂ (ergokalciferolis)
	Vitaminas D ₃ (cholecalciferolis)
3. Vitaminas B ₁	Tiamino hidrochloridas
	Tiamino mononitratas
4. Vitaminas B ₂	Riboflavinai
	Natrio riboflavin-5-fosfatas
5. Niacinas	Nikotinamidas
	Nikotino rūgštis
6. Vitaminas B ₆	Piridoksino hidrochloridas
	Piridoksin-5-fosfatas
7. Folatas	Folio rūgštis
8. Pantoteno rūgštis	Kalcio D-pantotenatas
	Natrio D-pantotenatas
	Dekspantenolas
9. Vitaminas B ₁₂	Cianokobalaminas
	Hidroksikobalaminas
10. Biotinas	D-biotinas
11. Vitaminas C	L-askorbo rūgštis
	Natrio L-askorbatas
	Kalcio L-askorbatas
	6-palmitil-L-askorbo rūgštis (askorbilpalmitatas)
	Kalio askorbatas
12. Vitaminas E	D-α-tokoferolis
	DL-α-tokoferolis
	D-α-tokoferolacetatas
	DL-α-tokoferolacetatas
13. Vitaminas K	Filochinonas (Fitomenadionas)

D.2. Mineralinės medžiagos

Mineralinės medžiagos pavadinimas	Leidžiamos naudoti mišinių kūdikiams gamyboje mineralinės druskos pavadinimas
1. Kalcis (Ca)	Kalcio karbonatas
	Kalcio chloridas
	Kalcio citratai
	Kalcio gliukonatas
	Kalcio glicerofosfatas
	Kalcio laktatas
	Kalcio ortofosfatai
	Kalcio hidroksidas
2. Magnis (Mg)	Magnio karbonatas
	Magnio chloridas
	Magnio oksidas
	Magnio ortofosfatai
	Magnio sulfatas
	Magnio gliukonatas

Mineralinės medžiagos pavadinimas	Leidžiamos naudoti mišinių kūdikiams gamyboje mineralinės druskos pavadinimas
	Magnio hidroksidas
	Magnio citratai
3. Geležis (Fe)	Geležies citratas
	Geležies gliukonatas
	Geležies laktatas
	Geležies sulfatas
	Geležies amonio citratas
	Geležies fumaratas
	Geležies difosfatas (geležies pirofosfatas)
4. Varis (Cu)	Vario citratas
	Vario gliukonatas
	Vario sulfatas
	Vario-lizino kompleksas
	Vario karbonatas
5. Jodas (J)	Kalio jodidas
	Natrio jodidas
	Kalio jodatas
6. Cinkas (Zn)	Cinko acetatas
	Cinko chloridas
	Cinko laktatas
	Cinko sulfatas
	Cinko citratas
	Cinko gliukonatas
	Cinko oksidas
7. Manganas (Mn)	Mangano karbonatas
	Mangano chloridas
	Mangano citratas
	Mangano sulfatas
	Mangano gliukonatas
8. Natriis (Na)	Natrio bikarbonatas
	Natrio chloridas
	Natrio citratas
	Natrio gliukonatas
	Natrio karbonatas
	Natrio laktatas
	Natrio ortofosfatai
	Natrio hidroksidas
9. Kalis (K)	Kalio bikarbonatas
	Kalio karbonatas
	Kalio chloridas
	Kalio citratai
	Kalio gliukonatas
	Kalio laktatas
	Kalio ortofosfatai
	Kalio hidroksidas
10. Selenas (Se)	Natrio selenatas
	Natrio selenitas

D.3. Leidžiamos naudoti mišinių kūdikiams gamyboje aminorūgštys ir kiti azoto junginiai

D.3.1. L-argininas ir jo hidrochloridas

D.3.2. L-cistinas ir jo hidrochloridas

D.3.3. L-histidinas ir jo hidrochloridas

D.3.4. L-izoleucinas ir jo hidrochloridas

D.3.5. L-leucinas ir jo hidrochloridas

D.3.6. L-cisteinas ir jo hidrochloridas

D.3.7. L-metioninas

D.3.8. L-fenilalaninas

D.3.9. L-treoninas

D.3.10. L-triptofanas

D.3.11. L-tirozinas

D.3.12. L-valinas

D.3.13. L-karnitinas ir jo hidrochloridas

D.3.14. Taurinas

D.4. Kitos maistinės medžiagos, leidžiamos naudoti mišinių kūdikiams gamyboje

D.4.1. Cholinas

D.4.2. Cholino chloridas

D.4.3. Cholino citratas

D.4.4. Cholino bitartratas

C.4.5. Inozitolas

D.5. Turi būti pridėta nukleotidų:

D.5.1. citidino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų;

D.5.2. uridino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų;

D.5.3. adenzino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų;

D.5.4. guanozino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų;

D.5.5. inozino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

E PRIEDAS**KAI KURIŲ MIŠINIŲ KŪDIKIAMS IKI 4–6 MĖN. AMŽIAUS SUDĖTIES
REIKALAVIMAI**

Mišinio charakteristika	Kai kurie sudėties reikalavimai
1. Mišinys su adaptuotais (pritaikytais) baltymais	Baltymų turi būti mažiau kaip 0,6 g/100 kJ (2,5 g/100 kcal), o išrūgų baltymų ir kazeino santykis ne mažesnis kaip 1,0
2. Mišinys, turintis mažai natrio	Natrio turi būti mažiau kaip 9 mg/100 kJ (39 mg/100 kcal)
3. Mišinys be cukraus	Neturi būti sacharozės
4. Mišinys tik su laktoze	Yra tik vienas angliavandenis – laktozė
5. Mišinys be laktozės	Neturi būti laktozės ¹⁾
6. Mišinys su pridėtine geležimi	Turi būti pridėta geležies
7. Hipoalerginiai mišiniai (mažesnė alergijos rizika pieno baltymams)	Mišiniai turi atitikti šios higienos normos B PRIEDO B.2.2 punkto reikalavimus. Imunoreaktyvių baltymų kiekis, nustatytas patvirtintais metodais, turi būti ne mažesnis kaip 1 proc. azoto turinčių junginių, esančių mišinyje. Etiketėje turi būti nurodyta, kad mišinys gali būti vartojamas kūdikių mitybai, jei yra kliniškai patvirtinta, kad mišinyje esantys hidrolizuoti baltymai nėra alergiški daugiau kaip 90 proc. kūdikių. Objektīvūs ir moksliskai patvirtinti tyrimai turi būti visiems prieinami ir nurodyti etiketėse.
¹⁾ Tiriant metodu, kurio nustatymo riba bus patvirtinta vėliau.	

Priedo pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

F PRIEDAS

**MOTINOS PIENO NEPAKEIČIAMOS IR PUSIAU PAKEIČIAMOS AMINORŪGŠTYS,
mg 100 kJ ir 100 kcal motinos pieno**

Aminorūgštis, mg	100 kJ ¹⁾	100 kcal
1. Argininas	16	69
2. Cistinas	6	24
3. Histidinas	11	45
4. Isoleucinas	17	72
5. Leucinas	37	156
6. Lizinas	29	122
7. Metioninas	7	29
8. Fenilalaninas	15	62
9. Treoninas	19	80
10. Triptofanas	7	30
11. Tirozinas	14	59
12. Valinas	19	80

¹⁾ 1 kJ = 0,239 kcal

G PRIEDAS**KAZEINO IR MOTINOS PIENO BALTVMUOSE ESANČIOS AMINORŪGŠTYS,
g/100 g baltymo**

Aminorūgštis, g	100 g kazeino ¹⁾	100 g motinos pieno baltymo ¹⁾
1. Argininas	3,7	3,8
2. Cistinas	0,3	1,3
3. Histidinas	2,9	2,5
4. Isoleucinas	5,4	4,0
5. Leucinas	9,5	8,5
6. Lizinas	8,1	6,7
7. Metioninas	2,8	1,6
8. Fenilalaninas	5,2	3,4
9. Treoninas	4,7	4,4
10. Tryptofanas	1,6	1,7
11. Tirozinas	5,8	3,2
12. Valinas	6,7	4,5
¹⁾ Amino acid content of foods and biological data on protein. FAO Nutritional Studies, No 24, Rome 1970, items 375 and 383.		

H PRIEDAS**KARVĖS PIENO MINERALINĖS MEDŽIAGOS**

Mineralinės medžiagos pavadinimas	100 g nuriebalintos sausosios medžiagos	1 g baltymo
1. Natris, mg	550	15
2. Kalis, mg	1 680	43
3. Chloras, mg	1 050	28
4. Kalcis, mg	1 350	35
5. Fosforas, mg	1 070	28
6. Magnis, mg	135	3,5
7. Varis, µg	225	6
8. Jodas, µg	N ¹⁾	N
¹⁾ Nenurodyta (labai įvairi, keičiantis sezonams bei kintant gyvulių auginimo sąlygoms).		

J PRIEDAS

PERDIRBTŲ GRŪDINIŲ MAISTO PRODUKTŲ KŪDIKIAMS IR MAŽIEMS VAIKAMS PAGRINDINIAI SUDĖTIES REIKALAVIMAI

Maistinių medžiagų reikalavimai pateikti gataviems produktams arba paruoštiems pagal gamintojo pateiktas instrukcijas.

J.1. Grūdinių produktų sudėtinės dalys

Perdirbti grūdiniai maisto produktai paruošiami iš vienos ar kelių rūšių perdirbtų grūdų ir/ar krakmolingų šakninių produktų.

Grūdai ir/ar krakmolingos šaknys turi sudaryti ne mažiau kaip 25 proc. galutinio sauso mišinio svorio.

J.2. Baltymų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal produkto

J.2.1. Grūdinių produktų su pridėtu dideliu baltymų kiekiu ir džiovėsių bei sausainių sudėtyje baltymų kiekis neturi būti didesnis kaip 1,3 g/100 kJ arba 5,5 g/100 kcal.

J.2.2. Į grūdinius produktus su pridėtu dideliu baltymų kiekiu pridėtas baltymų kiekis neturi būti mažesnis kaip 0,48 g/100 kJ arba 2 g/100 kcal.

J.2.3. Sausainių, pagamintų pridėjus baltymingų produktų (bei atitinkamai paženklintų), sudėtyje esantis baltymų kiekis neturi būti mažesnis kaip 0,36 g/100 kJ arba 1,5 g/100 kcal.

J.2.4. Cheminis įdėtų baltymų indeksas turi būti ne mažesnis kaip 80 proc. nurodytų baltymų (L PRIEDE) arba baltymų energijos kiekis (BEK) mišinyje turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. nurodytų baltymų kiekio. Visais atvejais leidžiama pridėti aminorūgščių tik baltymų mišinio mitybinei vertei pagerinti ir tik tokiomis proporcijomis, kokios yra būtinos šiam tikslui pasiekti.

J.3. Angliavandenių kiekis g/kJ arba g/kcal produkto

J.3.1. Jeigu į paprastus grūdinius produktus ir džiovėsius bei sausainius įdedama sacharozės, fruktozės, gliukozės, gliukozės sirupo ar medaus, tai:

J.3.1.1. šių pridėtinių angliavandenių kiekis neturi būti didesnis kaip 1,8 g/100 kJ arba 7,5 g/100 kcal;

J.3.1.2. pridėtinės fruktozės kiekis neturi būti didesnis kaip 0,9 g/100 kJ arba 3,75 g/100 kcal.

J.3.2. Jeigu į grūdinius produktus su pridėtiniais baltymų kiekiu įdedama sacharozės, fruktozės, gliukozės sirupo ar medaus, tai:

J.3.2.1. šių pridėtinių angliavandenių kiekis neturi būti didesnis kaip 1,2 g/100 kJ arba 5 g/100 kcal;

J.3.2.2. pridėtinės fruktozės kiekis neturi būti didesnis kaip 0,6 g/100 kJ arba 2,5 g/100 kcal.

J.4. Riebalų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal produkto

J.4.1. Paprastų grūdinių produktų ir džiovėsių bei sausainių sudėtyje riebalų neturi būti daugiau kaip 0,8 g/100 kJ arba 3,3 g/100 kcal.

J.4.2. Grūdinių produktų su pridėtiniais baltymų kiekiu sudėtyje riebalų neturi būti daugiau kaip 1,1 g/100 kJ arba 4,5 g/100 kcal. Jeigu riebalų yra daugiau kaip 0,8 g/100 kJ (3,3 g/100 kcal), tai:

J.4.2.1. lauro rūgšties neturi būti daugiau kaip 15 proc. visų riebalų kiekio;

J.4.2.2. miristo rūgšties neturi būti daugiau kaip 15 proc. visų riebalų kiekio;

J.4.2.3. linolio rūgšties kiekis (gliceridų = linolatų pavidalu) turi būti ne mažesnis kaip 70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal) ir ne didesnis kaip 285 mg/100 kJ (1200 mg/100 kcal).

J.5. Mineralinių medžiagų kiekiai mg/100 kJ arba mg/100 kcal produkto

J.5.1. Natris

J.5.1.1. Natrio druskų į perdirbtus grūdinius produktus dedama tik technologiniais tikslais.

J.5.1.2. Natrio kiekis perdirbtuose grūdiniuose produktuose turi būti ne didesnis kaip 25 mg/100 kJ (100 mg/100 kcal).

J.5.2. Kalcis

J.5.2.1. Grūdinių produktų su pridėtiniu baltymų kiekiu sudėtyje kalcio negali būti mažiau kaip 20 mg/100 kJ (80 mg/100 kcal).

J.5.2.2. Džiūvėsių ir sausainių, pagamintų įpilant pieno (pieniški sausainiai) (nurodant tai etiketėse), sudėtyje kalcio turi būti ne mažiau kaip 12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal).

J.6. Vitaminų kiekis mg/100 kJ arba mg/100 kcal produkto

J.6.1. Perdirbtuose grūdiniuose produktuose ti amino kiekis turi būti ne mažesnis kaip 25 mg/100 kJ (100 mg/100 kcal).

J.6.2. Grūdiniuose produktuose su pridėtiniu baltymų kiekiu turi būti:

	100 kJ		100 kcal	
	Minimumas	Maksimumas	Minimumas	Maksimumas
Vitamino A, μ RE ₁₎	14	43	60	180
Vitamino D, μ g ²⁾	0,25	0,75	1	3

¹⁾ RE – visi trans-retinolio ekvivalentai.

²⁾ Cholekalciferolis, kurio 10 μ g = 400 TV (tarptautinių vienetų) vitamino D.

PASTABA. Nurodytų kiekių reikia laikytis ir tuomet, jeigu vitaminų A ir D dedama į kitus perdirbtus grūdinius maisto produktus.

K PRIEDAS

MAISTO KŪDIKAMS IR MAŽIEMS VAIKAMS PAGRINDINIAI SUDĖTIES REIKALAVIMAI

Maistinių medžiagų reikalavimai pateikti gataviems produktams arba paruoštiems pagal gamintojo pateiktas instrukcijas.

K.1. Baltymai

K.1.1. Jeigu mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai yra vieninteliai ingredientai, nurodyti produkto pavadinime, tai:

K.1.1.1. nurodyta produkto pavadinime mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai turi sudaryti ne mažiau kaip 40 proc. viso produkto svorio ir ne mažiau kaip 25 proc. viso baltymų kiekio;

K.1.1.2. visas nurodytų šaltinių baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 1,7 g/100 kJ (7 g/100 kcal).

K.1.2. Jeigu mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai ar jų deriniai produkto pavadinime minimi pirmiausia, tai:

K.1.2.1. nurodyta produkto pavadinime mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai turi sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. viso produkto svorio ir ne mažiau kaip 25 proc. viso baltymų kiekio;

K.1.2.2. nurodytų šaltinių baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 1 g/100 kJ (4g/100 kcal).

K.1.3. Jeigu mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti baltymų šaltiniai ar deriniai produkto pavadinime nepaminėti pirmiausia, tai:

K.1.3.1. mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai turi sudaryti ne mažiau kaip 8 proc. viso produkto svorio ir ne mažiau kaip 25 proc. viso baltymų kiekio;

K.1.3.2. nurodytų šaltinių baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,5 g/100 kJ (2,2 g/100 kcal);

K.1.3.3. bendras visų produkto komponentų baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal).

K.1.4. Jeigu produktas etiketėje įvardijamas tik kaip maistas, bet neminima, kad jo sudėtyje yra mėsos, paukštienos, žuvies, subproduktų ar kitų tradicinių baltymų šaltinių, tai bendras visų produkto komponentų baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal).

K.1.5. Aminorūgščių leidžiama įdėti tiksliai siekiant pagerinti esamų baltymų maistinę vertę ir tokiais kiekiais, kurie būtini šiam tikslui pasiekti.

K.1.6. Jeigu sūris aštraus užkandžio pavadinime minimas kartu su kitais ingredientais, tai pieno produktų baltymai turi sudaryti ne mažiau kaip 0,5 g/100 kJ (2,2 g /100 kcal), bendras visų produkto ingredientų baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal).

K.1.7. Padažams, pateikiamiems kaip priedas prie maisto, netaikomi K.1.1–K.1.4 punktuose nurodyti reikalavimai.

K.1.8. Jeigu saldėsiai pieno produkto pavadinime minimi pirmiausia arba kaip vieninteliai ingredientai, produkte pieno baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 2,2 g/100 kcal. Visiems kitiems saldėsiams netaikomi K.1.1–K.1.4 punktuose nurodyti reikalavimai.

K.2. Angliavandeniai

K.2.1. Bendras angliavandenių kiekis, esantis vaisių ir daržovių sultyse bei nektaruose, vaisių patiekaluose, desertuose ar pudinguose, negali būti didesnis kaip:

K.2.1.1. daržovių sultyse ir jų gėrimuose – 10 g/100 ml;

K.2.1.2. vaisių sultyse ir nektaruose bei jų gėrimuose – 15 g/ 100 ml;

K.2.1.3. vaisių patiekaluose – 20 g/100 g;

K.2.1.4. desertuose ir pudinguose – 25 g/100 g;

K.2.1.5. kituose ne pieniškuose gėrimuose – 5 g/100 g.

K.3. Riebalai

K.3.1. Jeigu produktų, nurodytų šio priedo K.1.1 punkte, vieninteliai produkto ingredientai yra mėsa ar sūris arba jie pavadinime minimi pirmiausia, tai bendras visų produkto komponentų riebalų kiekis neturi būti didesnis kaip 1,4 g/100 kJ (6 g/100 kcal).

K.3.2. Visuose kituose produktuose bendras visų produkto komponentų riebalų kiekis neturi būti didesnis kaip 1,1 g/ 100 kJ (4,5 g/100 kcal).

K.4. Natris

K.4.1. Galutinis natrio kiekis produkte turėtų būti ne didesnis kaip 48 mg/100 kJ (200 mg/100 kcal) arba ne daugiau kaip 200 mg 100 g produkto. Jeigu vienintelis produkto pavadinime paminėtas komponentas yra sūris, galutinis natrio kiekis turėtų būti ne didesnis kaip 70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal).

K.4.2. Natrio druskų negalima dėti į produktus, kurie gaminami iš vaisių, taip pat į desertus, pudingus, išskyrus tuos atvejus, kai to reikalauja gamybos technologija.

K.5. Vitaminai

K.5.1. Vaisių sultyse, nektaruose ar daržovių sultyse galutinis vitamino C kiekis turėtų būti ne mažesnis kaip 6 mg/100 kJ (25 mg/100 kcal) arba ne mažiau kaip 25 mg 100 g produkto.

K.5.2. Daržovių sultyse galutinis vitamino A kiekis turėtų būti ne mažesnis kaip 25 mg RE/100 kJ (100 mg RE/100 kcal) (RE – visi trans-retinolio ekvivalentai).

K.5.3. Vitamino A nededama į kitą maistą kūdikiams ir mažiems vaikams.

K.5.4. Vitamino D nededama į maistą kūdikiams ir mažiems vaikams.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, *Žin.*, 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

L PRIEDAS**AMINORŪGŠČIŲ KIEKIS (G) 100 G KAZEINO**

Aminorūgšties pavadinimas	g/100 g baltymų
1. Argininas	3,7
2. Cistinas	0,3
3. Histidinas	2,9
4. Isoleucinas	5,4
5. Leucinas	9,5
6. Lizinas	8,1
7. Metioninas	2,8
8. Fenilalaninas	5,2
9. Treoninas	4,7
10. Tryptofanas	1,6
11. Tirozinas	5,8
12. Valinas	6,7

M PRIEDAS**MAISTINIŲ MEDŽIAGŲ IR JŲ ŽALIAVŲ, NAUDOJAMŲ KŪDIKIŲ IR MAŽŲ VAIKŲ
MAISTO GAMYBAI, SĄRAŠAS****M.1. Vitaminai**

Vitamino pavadinimas	Leidžiamo naudoti kūdikių ir mažų vaikų maisto gamyboje vitamino preparato pavadinimas
1. Vitaminas A	Retinolis
	Retinilo acetatas
	Retinilo palmitatas
	β -karotinas
2. Vitaminas D	Vitaminas D ₂ (ergokalciferolis)
	Vitaminas D ₃ (cholecalciferolis)
3. Vitaminas B ₁	Tiamino hidrochloridas
	Tiamino mononitratas
4. Vitaminas B ₂	Riboflavin
	Natrio riboflavin-5-fosfatas
5. Niacinas	Nikotinamidas
	Nikotino rūgštis
6. Vitaminas B ₆	Piridoksino hidrochloridas
	Piridoksin-5-fosfatas
	Piridoksino dipalmitatas
7. Folatas	Folio rūgštis
8. Pantoteno rūgštis	Kalcio D-pantotenatas
	Natrio D-pantotenatas
	Dekspantenolis
9. Vitaminas B ₁₂	Cianokobalaminas
	Hidroksikobalaminas
10. Biotinas	D-biotinas
11. Vitaminas C	L-askorbo rūgštis
	Natrio L-askorbatas
	Kalcio L-askorbatas
	6-palmitil-L-askorbo rūgštis (askorbilpalmitatas)
	Kalio askorbatas
12. Vitaminas E	D- α -tokoferolis
	DL- α -tokoferolis
	D- α -tokoferolacetatas
	DL- α -tokoferolacetatas
13. Vitaminas K	Filochinonas (Fitomenadionas)

M.2. Mineralinės medžiagos

Mineralinės medžiagos pavadinimas	Leidžiamos naudoti kūdikių ir mažų vaikų maisto gamyboje mineralinės druskos pavadinimas
1. Kalcis (Ca)	Kalcio karbonatas
	Kalcio chloridas
	Kalcio citratai
	Kalcio gliukonatas
	Kalcio glicerofosfatas
	Kalcio laktatas
	Kalcio oksidas
	Kalcio hidroksidas
	Ortofosforo rūgšties kalcio druskos
2. Magnis (Mg)	Magnio karbonatas
	Magnio chloridas
	Magnio citratai
	Magnio gliukonatas

Mineralinės medžiagos pavadinimas	Leidžiamos naudoti kūdikių ir mažų vaikų maisto gamyboje mineralinės druskos pavadinimas
	Magnio oksidas
	Magnio hidroksidas
	Ortofosforo rūgšties magnio druskos
	Magnio sulfatas
	Magnio laktatas
	Magnio glicerofosfatas
3. Geležis (Fe)	Geležies citratas
	Geležies amonio citratas
	Geležies gliukonatas
	Geležies laktatas
	Geležies sulfatas
	Geležies fumaratas
	Geležies difosfatas (geležies pirofosfatas)
	Elementinė geležis (karbonilas+ elektrolitas+redukuotas vandenilis)
	Geležies sacharatas
	Natrio geležies difosfatas
	Geležies karbonatas
4. Varis (Cu)	Vario-lizino junginys
	Vario karbonatas
	Vario citratas
	Vario gliukonatas
	Vario sulfatas
5. Jodas (J)	Natrio jodidas
	Kalio jodidas
	Kalio jodatas
	Natrio jodatas
6. Cinkas (Zn)	Cinko sulfatas
	Cinko acetatas
	Cinko citratas
	Cinko laktatas
	Cinko sulfatas
	Cinko oksidas
	Cinko gliukonatas
7. Manganas (Mn)	Mangano karbonatas
	Mangano chloridas
	Mangano citratas
	Mangano gliukonatas
	Mangano sulfatas
	Mangano glicerofosfatas
8. Kalis (K)	Kalio chloridas
	Kalio citratai
	Kalio gliukonatas
	Kalio laktatas
	Kalio glicerofosfatas

M.3. Aminorūgštys

M.3.1. L- argininas

M.3.2. L- cistinas

M.3.3. L- histidinas

M.3.4. L- izoleucinas } ir jų hidrochloridai

M.3.5. L- leucinas

M.3.6. L- lizinas

M.3.7. L- cisteinas

M.3.8. L – metioninas

M.3.9. L- fenilalaninas

M.3.10. L-treoninas

M.3.11. L- triptofanas

M.3.12. L-tirozinas

M.3.13. L-valinas

M.4. Kitos maistinės medžiagos

M.4.1. Cholinas

M.4.2. Cholino chloridas

M.4.3. Cholino citratas

M.4.4. Cholino bitartratas

M.4.5. Inozitolis

M.4.6. L- karnitinas

M.4.7. L- karnitino hidrochloridas

N PRIEDAS

**VITAMINŲ IR MINERALINIŲ MEDŽIAGŲ KIEKIAI, KURIŲ NURODOMOSIOS
VERTĖS ŽENKLINAMOS ANT MAISTO PRODUKTŲ, SKIRTŲ KŪDIKIŲ IR MAŽŲ
VAIKŲ MITYBAI**

Vitaminai ir mineralinės medžiagos	Kiekiai
1. Vitaminas A	400 µg
2. Vitaminas D	10 µg
3. Vitaminas C	25 mg
4. Tiaminas	0,5 mg
5. Riboflavinai	0,8 mg
6. Niacino ekvivalentai	9 mg
7. Vitaminas B ₆	0,7 mg
8. Folatai	100 µg
9. Vitaminas B ₁₂	0,7 µg
10. Kalcis	400 mg
11. Geležis	6 mg
12. Cinkas	4 mg
13. Jodas	70 µg
14. Selenas	10 µg
15. Varis	0,4 mg

P PRIEDAS

MAISTO PRODUKTŲ, SKIRTŲ SVORĮ MAŽINANČIOMS SUMAŽINTO ENERGIJOS KIEKIO DIETOMS, SUDĖTIES REIKALAVIMAI

Reikalavimai pateikti paruoštiems vartoti (gataviems) produktams arba paruoštiems pagal gamintojo nurodymus.

P.1. Energinė vertė

P.1.1. Produktų, pakeičiančių visą paros maisto racioną, energinė vertė yra ne mažesnė kaip 3360 kJ (800 kcal) ir ne didesnė kaip 5040 kJ (1200 kcal).

P.1.2. Produktų, pakeičiančių vieną ar daugiau valgymų per parą, vieno maitinimosi energinė vertė yra ne mažesnė kaip 840 kJ (200 kcal) ir ne didesnė kaip 1680 kJ (400 kcal).

P.2. Baltymai

P.2.1. Produktų sudėtyje esantys baltymai turi sudaryti ne mažiau kaip 25 proc. ir ne daugiau kaip 50 proc. produkto energinės vertės. Bet kuriuo atveju produktuose, pakeičiančiuose visą paros maisto racioną, baltymų neturi būti daugiau kaip 125 g.

P.2.2. P.2.1 punkte minėtos nuostatos yra skirtos baltymams, kurių cheminis indeksas atitinka R PRIEDE pateikto Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio bei Pasaulio sveikatos organizacijų (1985) kontrolinio baltymo indeksą. Jei cheminis indeksas žemesnis kaip 100 proc. kontrolinio baltymo indekso, minimalūs baltymų lygiai atitinkamai didinami. Bet kokiu atveju baltymo cheminis indeksas turi sudaryti ne mažiau kaip 80 proc. kontrolinio baltymo indekso.

P.2.3. Visais atvejais aminorūgščių leidžiama pridėti tik siekiant pagerinti mitybinę baltymų vertę ir tik šiam tikslui pasiekti reikalingais kiekiais.

P.3. Riebalai

P.3.1. Iš riebalų gaunama energija neturi būti didesnė kaip 30 proc. visos produkto energinės vertės.

P.3.2. Produktuose, pakeičiančiuose visą paros maisto racioną, linoleno rūgšties (gliceridų pavidalu) turi būti ne mažiau kaip 4,5 g.

P.3.3. Produktuose, pakeičiančiuose vieną ar daugiau valgymų per parą, linoleno rūgšties (gliceridų pavidalu) turi būti ne mažiau kaip 1 g.

P.4. Maistinės skaidulos

P.4.1. Produktuose, pakeičiančiuose visą paros maisto racioną, maistinių skaidulų turi būti ne mažiau kaip 10 g ir ne daugiau kaip 30 g.

P.5. Vitaminai ir mineralinės medžiagos

P.5.1. Vartojant produktus, pakeičiančius visą paros maisto racioną, per parą turi būti gaunama ne mažiau vitaminų ir mineralinių medžiagų, kaip nurodyta P.5.3 punkte pateiktoje lentelėje.

P.5.2. Vartojant produktus, pakeičiančius vieną ar daugiau valgymų per parą, vieno valgymo metu būtina gauti ne mažiau kaip 30 procentų P.5.3 punkte pateiktoje lentelėje nurodytų vitaminų ir mineralinių medžiagų, tačiau kalio kiekis, gaunamas su šiais produktais vieno valgymo metu, turi sudaryti ne mažiau kaip 500 mg.

P.5.3. Būtinai vitaminų ir mineralinių medžiagų paros kiekis, vartojant maisto produktus, skirtus svorį mažinančioms sumažinto energijos kiekių dietoms

Vitamino ir mineralinės medžiagos pavadinimas	Kiekis, kurį būtina gauti per parą
1. Vitaminas A	700 µg RE
2. Vitaminas D	5 µg
3. Vitaminas E	10 mg
4. Vitaminas C	45 mg
5. Tiaminas	1,1 mg
6. Riboflavinas	1,6 mg
7. Niacinas	18 mg
8. Vitaminas B ₁	1,5 mg
9. Folatas	200 µg

Vitamino ir mineralinēs medžiagos pavadinimas	Kiekis, kurį būtina gauti per parą
10. Vitamins B ₁₂	1,4 µg
11. Biotinas	15 µg
12. Pantoteno rūgštis	3 mg
13. Kalcis	700 mg
14. Fosforas	550 mg
15. Kalis	3100 mg
16. Geležis	16 mg
17. Zinkas	9,5 mg
18. Varis	1,1 mg
19. Jodas	130 µg
20. Selenas	55 µg
21. Natris	575 mg
22. Magnis	150 mg
23. Manganas	1 mg

R PRIEDAS**AMINORŪGŠČIŲ KIEKIS (G) 100 G KONTROLINIO BALTYMO [S.8]**

Aminorūgšties pavadinimas	g/100 g baltymo
1. Cistinas + metioninas	1,7
2. Histidinas	1,6
3. Isoleucinas	1,3
4. Leucinas	1,9
5. Lizinas	1,6
6. Fenilalaninas + tirozinas	1,9
7. Treoninas	0,9
8. Tryptofanas	0,5
9. Valinas	1,3

S PRIEDAS**LITERATŪROS SĄRAŠAS**

S.1. Codex Alimentarius, Volume 4 „Foods for special dietary uses (including foods for infants and children)“. FAO/WHO, Rome, 1994.

S.2. Food fortification. Technology and quality control. FAO Food and nutrition paper, 60. Rome, 1996.

S.3. Nutrition Claim for Foods. TemaNord 1995:651, Copenhagen, 1995.

S.4. Join FAO/WHO Food Standards Programme. Codex Committee on Nutrition and Foods for special Dietary Uses. Proposed draft Guidelines for vitamin and Mineral Supplements. Twenty-first session, Berlin, 21-25 September 1998.

S.5. Preliminary Draft Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the approximation of the laws of the Member States relating to the addition of nutrients to foods. Brussels, 6.6.2000.

S.6. Join FAO/WHO Food Standards programme. Codex Alimentarius Commission. Report of the 22-nd Session of the Codex Committee on Nutrition and Foods for Special Dietary Uses. Berlin, Germany, 19-23 June 2000.

S.7. Proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on the approximation of the laws of the Member States relating to food supplements. Nr. 500PC0222, 27.12.2000.

S.8. Requirement of energy and proteins. FAO//UNU summit report. Geneva:WHO, 1985. (WHO, Technical Report Series, 724).

T PRIEDAS

**DIDŽIAUSI VITAMINŲ, MINERALŲ IR MIKROELEMENTŲ KIEKIAI
PERDIRBTUOSE GRŪDINIUOSE MAISTO PRODUKTUOSE IR MAISTE KŪDIKIAMS
IR MAŽIEMS VAIKAMS**

Maistinės medžiagos pavadinimas	Maksimumas 100-ui kcal
1. Vitaminas A, µg RE	180 ¹⁾
2. Vitaminas E, mg α-TE	3
3. Vitaminas C, mg	12,5/25 ²⁾ /125 ³⁾
4. Tiaminas, mg	0,25/0,5 ⁴⁾
5. Riboflavinai, mg	0,4
6. Niacinas, mg NE	4,5
7. Vitaminas B ₆ , mg	0,35
8. Folio rūgštis, µg	50
9. Vitaminas B ₁₂ , µg	0,35
10. Pantoteno rūgštis, mg	1,5
11. Biotinas, µg	10
12. Kalis, mg	160
13. Kalcis, mg	80/180 ⁵⁾ /100 ⁶⁾
14. Magnis, mg	40
15. Geležis, mg	3
16. Cinkas, mg	2
17. Varis, µg	40
18. Jodas, µg	35
19. Manganas, mg	0,6

¹⁾ Pagal B ir C PRIEDŲ nuostatas

²⁾ Vertės taikomos produktams, kai pridėta geležies

³⁾ Vertės taikomos vaisių patiekalams, vaisių sultims, nektarams ir daržovių sultims

⁴⁾ Vertės taikomos perdirbtiems grūdiniams produktams

⁵⁾ Vertės taikomos produktams, minimiems 24.2.1 ir 24.2.2 punktuose

⁶⁾ Vertės taikomos produktams, minimiems 24.2.4 punkte

PASTABA. Pateikiamos gatavų arba paruoštų pagal gamintojo instrukcijas produktų vertės.

Papildyta priedu:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

U PRIEDAS

**EUROPOS SAJUNGOS TEISĖS AKTAI, KURIŲ NUOSTATOS ĮGYVENDINAMOS
ŠIA HIGIENOS NORMA**

1. 1989 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyva 89/398/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais.
2. 1991 m. gegužės 14 d. Komisijos direktyva 91/321/EEB dėl mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn. ir mišinių kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus.
3. 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 92/52/EEB dėl mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn. ir mišinių kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus, skirtų eksportuoti į trečiąsias šalis.
4. 1996 m. vasario 16 d. Komisijos direktyva 96/5/EB dėl perdirbtų grūdinių maisto produktų ir maisto produktų kūdikiams bei mažiems vaikams.
5. 1996 m. vasario 26 d. Komisijos direktyva 96/8/EB dėl maisto produktų, skirtų svorį mažinančioms sumažinto energijos kiekio dietoms.
6. 1996 m. gegužės 14 d. Komisijos direktyva 96/4/EB, papildanti direktyvą 91/321/EEB dėl mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn. ir mišinių kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus.
7. 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/84/EB, papildanti direktyvą 89/398/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais.
8. 1999 m. gegužės 6 d. Komisijos direktyva 1999/39/EB, papildanti direktyvą 96/5/EB dėl perdirbtų grūdinių maisto produktų ir maisto produktų kūdikiams bei mažiems vaikams.
9. 1999 m. gegužės 25 d. Komisijos direktyva 1999/50/EB, papildanti direktyvą 91/321/EEB dėl mišinių kūdikiams iki 4–6 mėn. ir mišinių kūdikiams, vyresniems kaip 4 mėn. amžiaus.
10. 1999 m. birželio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/41/EB, papildanti direktyvą 89/398/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais.
11. 2001 m. vasario 15 d. Komisijos direktyva 2001/15/EB dėl medžiagų, leidžiamų naudoti specialios paskirties maisto produktų gamyboje

Papildyta priedu:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo